

LOKALNO MARIBOR

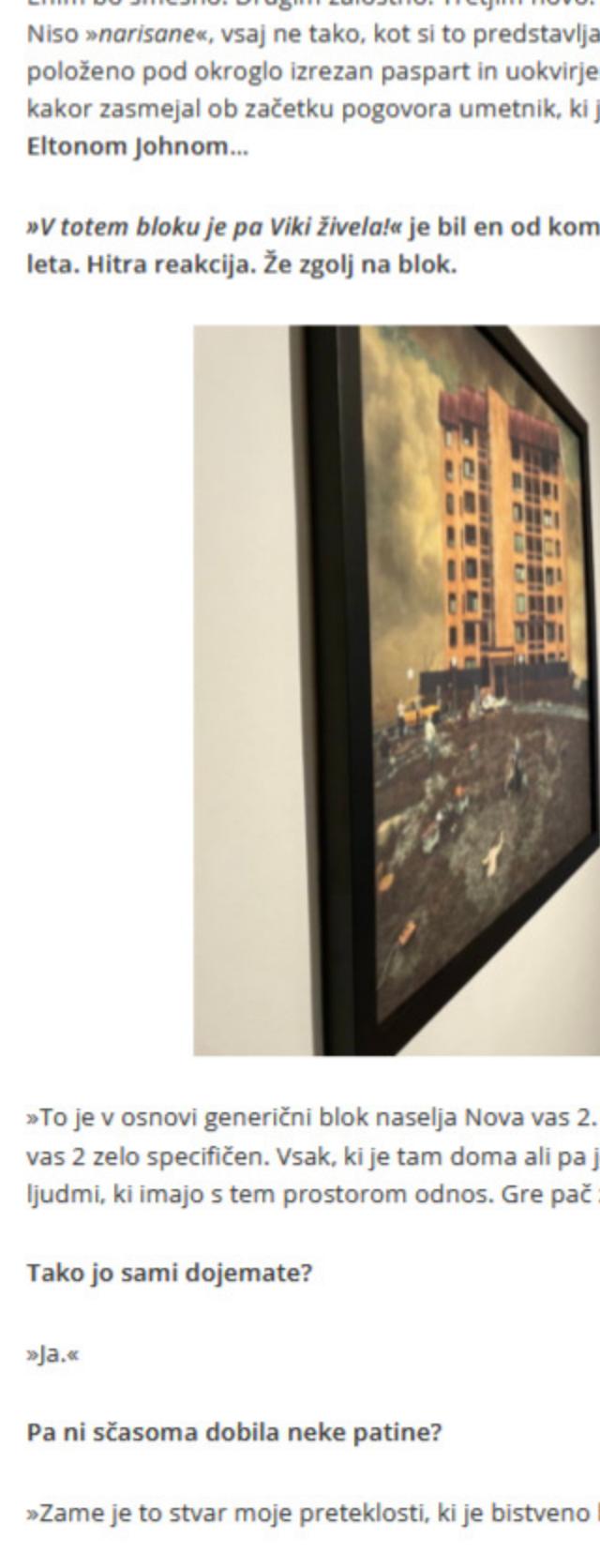
## DNEVNA: Nova vas 2 iz devetdesetih!

JAŠA LORENČIČ - 7 ur

NAZADNJE POSODOBLJENO: 3 ure

f v %

»Tudi Nova vas 2 bi lahko bila popkultur(n)a, v pogovoru za Maribor24 odgovarja Rok Predin, ki z razstavo *Prestopno leto* v galeriji artKIT na Glavnem trgu upodablja in podoživila tisti blok, tiste klopcе, tiste ljudi in tisti časi.



Tisti blok. Tiste klopcе. Tiste luči. Tisti folk. Tisti časi. Če bi se radi spomnili, videli ali spoznali, kakšna je bila Nova vas 2 v devetdesetih, kot jo na podlagi lastnih izkušenj podoživila in upodabla Rok Predin, potem jo boste do sobote, 4. decembra našli na razstavi *Prestopno leto* na štirih slikah v galeriji artKIT na Glavnem trgu.

Enim bo smešno. Drugim žalostno. Tretjim novo. Zgolj štiri slike, ki pa niso »klasične slike«, čeprav tako delujejo. Niso »narisanе«, vsaj ne tako, kot si to predstavljamo. Odvisnjene so. Vse je digitalno, natisnjeno na nosilec, položeno pod okroglo izrezan paspart in uokvirjeno. Predin ni izbral »klasičnih tehnik«. »Zanalači« se je nekaj kakor zasmjal ob začetku pogovora umetnik, ki je med drugim sodeloval že tudi z The Rolling Stones, U2, Eltonom Johnom...

»V tem bloku je pa Viki Živelat« je bil en od komentarjev, ko sem bližnjim pokazal slike vašega Prestopnega leta. Hitra reakcija. Že zgolj na blok.



»To je v osnovi generični blok naselja Nova vas 2. Ni čisto takšen, v kakšnem sem odražal sam, je pa za Nova vas 2 zelo specifičen. Vsak, ki je tam doma ali pa je šel večkrat mimo, ga prepozna. Poseben blok je in resonira z ljudmi, ki imajo s tem prostorom odnos. Gre pač za socialističen blok, manjvredno arhitekturo.«

Tako jo sami dojemate?

»Ja.«

Pa ni sčasoma dobila neke patine?

»Zame je to stvar moje preteklosti, ki je bistveno bolj konkretna od sedanosti, kaj šele prihodnosti.«

Tiste klopcе, tiste luči, tisti blok

Ni nič nostalgi v tistih dolgih, rdečih klopeh in belih okroglih lučeh?

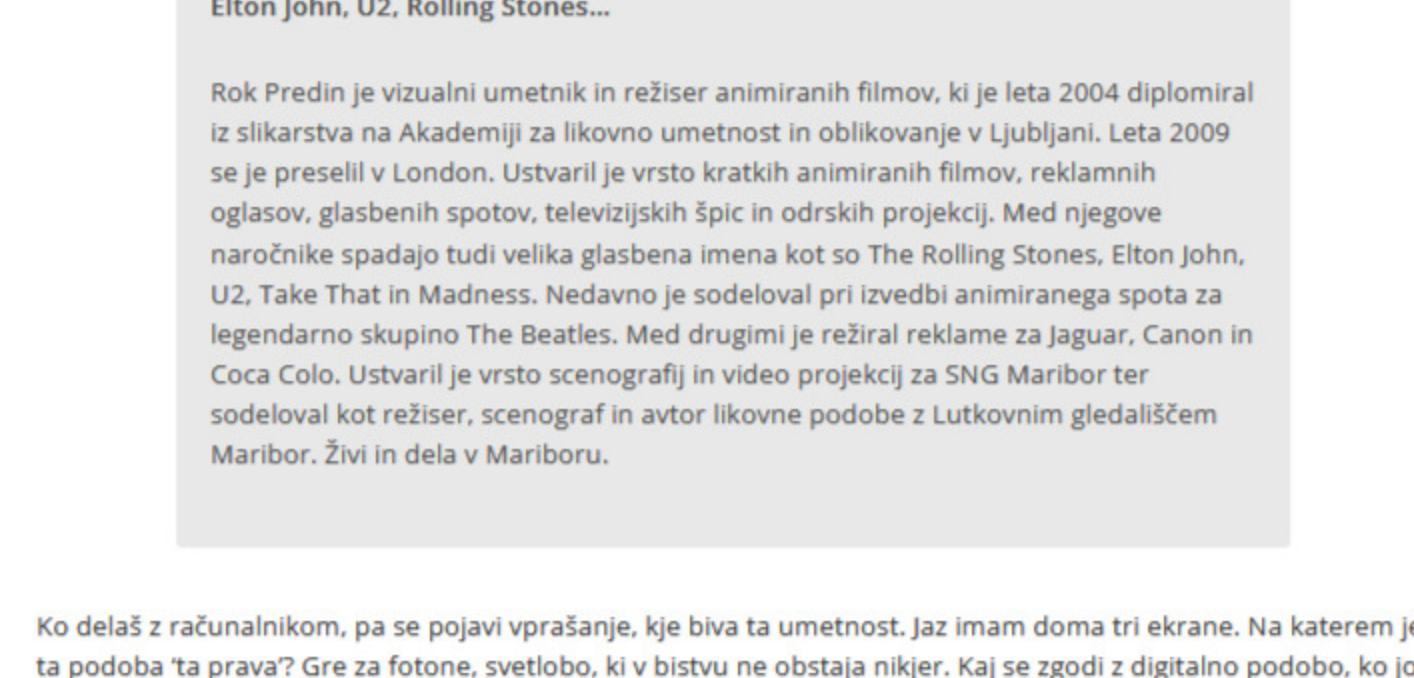
»Nostalgija je stvar gledalca. Klopcе sama po sebi oblikovno ni nostalgična, to postane šele v kontekstu. Moja glavna želja je bila, da bi v slike dal stvari, ki jih gledalec tam ne bi pričakoval. In da bi hkrati prepozna skrenost sveta, ki ga lokalno dobro pozna(mo). To je lokalna preteklost, ki najbolj resonira z lokalnimi ljudmi. In tu je neka skrenost: nekaj je na tem, da vidiš lasten svet na platnu, sliki ali na filmu. In pokažeš, da ni nič manj vreden napram katerim koli drugim umetniškim diskurzom in velikim temam.«

Političnim, ekonomskim, družbenim temam?

»Ja, ampak s tem sporočam, da imata tudi moja preteklost in moje vizualno podobotvorje legitimnost.«

Ni pa to kritike Nove vasi 2?

»Ne, ker je hitro zavilo v intimno sfero. Nisem si mogel pomagati. Klopcе, bloki... Ta prostor je zame prepojen s potocičnimi emocijami in nostalgičnimi pogledi, ampak jim to formo historične 'slike' daje univerzalnost, vsaj v mojem pogledu. Seveda govorim zelo subjektivno iz položaja posameznika. S pomočjo kadra, ki sem ga ubral in likovne govorice pa vseeno dobi univerzalnost, ki se jo da začutiti.«



Obenem pa se zdi, kot da ti ljudje pred blokom nikdar več ne bodo stopili vanj.

»Hm, ja, v bistvu je neka praznina v stanovanjih. Prazni balkoni več povedo, kot če bi bili prepredeni z liki.«

Rdeči citroen, ker...

In sva pri likih. Vse živo se dogaja pred blokom: kurent na avtu, zimsko gledanje v nebo, pretep, ženske zgoraj brez... Zakaj v Zimi zgleda, kot da le še čakajo na nekaj? Na odhod?

»Nisi opazil? Helijev balon gledajo! Saj ko ga opaziš, vidiš, kam gledajo. V lebdeči kičasti predmet, ki se ga domala časti s strani teh skoraj otroško naivnih ljudi. Balon gledajo kot na čudež, v bistvu pa je kičasto srebrn. Neka napetost vladta. Zato tudi naslov Zvezda.«

Ne morem, da ne bi. Zakaj je na eni od slik rdeči Citroen BX GTI?

»Haha, bravo! Si vseeno dobro gledal, hehe! Zato, ker je ta avto takrat, ko sem održal v teh blokih, imel moj foter. Prav rdečega, ki sva enkrat, ko sva se vračala s koncerta, do nerazpoznavnosti razbla na neki prekmurski njivi, ko sva zletela s ceste. In se mi je vtisnil v spomin, čeprav je to avto, ki se v smislu ikoničnosti ni prijet. Paše pa v tisto dobo.«

Kot cenejši, dosegliji avto iz serije Knight Rider (Vitez za volanom)?

»Taki, kot smo si ga lahko privočili. Prva elektronika pa to, haha.«

In zakaj po njem skače nekaj kakor kurent?

»Ker gre za bakovsko praznovanje. Imamo leoparda, gole ženske... Gre za erotično, joie de vivre sceno.«

Posledično torej pretepi?

»Saj vemo, kaj je rekel štajerski Mišo: nič ni hudega, če se na kakšni veselici malo 'spetelinčkajo'. Nasilje je bilo del folklore blokovskih naselij. Vsaj bilo je, ko sem sam tam održal.«

Umetnost ni terapija

V katerem letu se torej vse odvija? Ali je bolj...?

»Brezčasno? Ja, najraje bi rekel, da je, toda to bi bil bullshit. Izhajam iz povojnih devetdesetih, kjer smo živeli v čudnih vicah, ki so bile bližje peku kot nebesom. Po kratki vojni in razpadu Jugoslavije je, ne pretiravam, najmanj 58 odstotkov ljudi v Novi vasi ostalo brezposelnih. Delavsko naselje z delavci pocrkanih podjetij. In je ratal brezup, saj so naselja, ki so bila v idealnem duhu zgrajena za delovsko populacijo, postala neka črna luknja. Skoraj odtok, ki je vase srkal duše in številne usode. Temu sem bil sam priča, pol moje družbe je umrlo zaradi drog ali nasilja.«

Ste to zdaj na novo podoživeli?

»Sem. Zelo. In to je vpeto tudi v osebne travme, ampak vedeti moramo, da umetnost ni terapija. Terapija je terapija, umetnost je pa umetnost. To, Iz česar sem izhajal, je univerzalnost moje izkušnje.«

Ni to torej vaš Rorschachov test?

»Ne, ne.«

Kaj pa za ostale, ki so tam živeli?

»Mogoče, ampak tistega sveta ni več, zdaj je to vse fiktivno. Obenem so slike premočene z mojim hotenjem, gre za vizualni formalizem. Važno mi je, da vem, da sem izhajal iz mesta, ki je izkreno. To je točka izraza, ko ti je lahko tudi malo nerodno, toda ravno ko si na tem mestu, veš, da govorиш s svojim glasom.«

Filter Nova vas 2

Če bi obstajal filter Nova vas 2, je to – to?

»Em... Problematicno bi lahko bilo z vidik, da je ta vizija estetsko subjektivna do te mere, da filter ne bi bil atraktivni niti za soseda, ki je tam prav tako održal. Optika je ful specificna, postane pa bolj univerzalna, ker priponujem na slikarski način. Problem je pa širi: digitalni medij je umetnost brez nosilca. To ni barvica na papir, olje na platnu, kjer je vrednost v slike, čeprav je to avto, ki se v smislu ikoničnosti ni prijet. Paše pa v tisto dobo.«

Kot cenejši, dosegliji avto iz serije Knight Rider (Vitez za volanom)?

»Taki, kot smo si ga lahko privočili. Prva elektronika pa to, haha.«

In zakaj po njem skače nekaj kakor kurent?

»Ker gre za bakovsko praznovanje. Imamo leoparda, gole ženske... Gre za erotično, joie de vivre sceno.«

Posledično torej pretepi?

»Saj vemo, kaj je rekel štajerski Mišo: nič ni hudega, če se na kakšni veselici malo 'spetelinčkajo'. Nasilje je bilo del folklore blokovskih naselij. Vsaj bilo je, ko sem sam tam održal.«

Umetnost ni terapija

V katerem letu se torej vse odvija? Ali je bolj...?

»Brezčasno? Ja, najraje bi rekel, da je, toda to bi bil bullshit. Izhajam iz povojnih devetdesetih, kjer smo živeli v čudnih vicah, ki so bile bližje peku kot nebesom. Po kratki vojni in razpadu Jugoslavije je, ne pretiravam, najmanj 58 odstotkov ljudi v Novi vasi ostalo brezposelnih. Delavsko naselje z delavci pocrkanih podjetij. In je ratal brezup, saj so naselja, ki so bila v idealnem duhu zgrajena za delovsko populacijo, postala neka črna luknja. Skoraj odtok, ki je vase srkal duše in številne usode. Temu sem bil sam priča, pol moje družbe je umrlo zaradi drog ali nasilja.«

Ste to zdaj na novo podoživeli?

»Sem. Zelo. In to je vpeto tudi v osebne travme, ampak vedeti moramo, da umetnost ni terapija. Terapija je terapija, umetnost je pa umetnost. To, Iz česar sem izhajal, je univerzalnost moje izkušnje.«

Ni to torej vaš Rorschachov test?

»Ne, ne.«

Kaj pa za ostale, ki so tam živeli?

»Mogoče, ampak tistega sveta ni več, zdaj je to vse fiktivno. Obenem so slike premočene z mojim hotenjem, gre za vizualni formalizem. Važno mi je, da vem, da sem izhajal iz mesta, ki je izkreno. To je točka izraza, ko ti je lahko tudi malo nerodno, toda ravno ko si na tem mestu, veš, da govorиш s svojim glasom.«

Filter Nova vas 2

Če bi obstajal filter Nova vas 2, je to – to?

»Em... Problematicno bi lahko bilo z vidik, da je ta vizija estetsko subjektivna do te mere, da filter ne bi bil atraktivni niti za soseda, ki je tam prav tako održal. Optika je ful specificna, postane pa bolj univerzalna, ker priponujem na slikarski način. Problem je pa širi: digitalni medij je umetnost brez nosilca. To ni barvica na papir, olje na platnu, kjer je vrednost v slike, čeprav je to avto, ki se v smislu ikoničnosti ni prijet. Paše pa v tisto dobo.«

Kot cenejši, dosegliji avto iz serije Knight Rider (Vitez za volanom)?

»Taki, kot smo si ga lahko privočili. Prva elektronika pa to, haha.«

In zakaj po njem skače nekaj kakor kurent?

»Ker gre za bakovsko praznovanje. Imamo leoparda, gole ženske... Gre za erotično, joie de vivre sceno.«

Posledično torej pretepi?

»Saj vemo, kaj je rekel štajerski Mišo: nič ni hudega, če se na kakšni veselici malo 'spetelinčkajo'. Nasilje je bilo del folklore blokovskih naselij. Vsaj bilo je, ko sem sam tam održal.«

Umetnost ni terapija

V katerem letu se torej vse odvija? Ali je bolj...?

»Brezčasno? Ja, najraje bi rekel, da je, toda to bi bil bullshit. Izhajam iz povojnih devetdesetih, kjer smo živeli v čudnih vicah, ki so bile bližje peku kot nebesom. Po kratki vojni in razpadu Jugoslavije je, ne pretiravam, najmanj 58 odstotkov ljudi v Novi vasi ostalo brezposelnih. Delavsko naselje z delavci pocrkanih podjetij. In je ratal brezup, saj so naselja, ki so bila v idealnem duhu zgrajena za delovsko populacijo, postala neka črna luknja. Skoraj odtok, ki je vase srkal duše in številne usode. Temu sem bil sam priča, pol moje družbe je umrlo zaradi drog ali nasilja.«

Ste to zdaj na novo podoživeli?

»Sem. Zelo. In to je vpeto tudi v osebne travme, ampak vedeti moramo, da umetnost ni terapija. Terapija je terapija, umetnost je pa umetnost. To, Iz česar sem izhajal, je univerzalnost moje izkušnje.«

Ni to torej vaš Rorschachov test?

»Ne, ne.«

Kaj pa za ostale, ki so tam živeli?

»Mogoče, ampak tistega sveta ni več, zdaj je to vse fiktivno. Obenem so slike premočene z mojim hotenjem, gre za vizualni formalizem. Važno mi je, da vem, da sem izhajal iz mesta, ki je izkreno. To je točka izraza, ko ti je lahko tudi malo nerodno, toda ravno ko si na tem mestu, veš, da govorиш s svojim glasom.«

Filter Nova vas 2

Če bi obstajal filter Nova vas 2, je to – to?

»Em... Problematicno bi lahko bilo z vidik, da je ta vizija estetsko subjektivna do te mere, da filter ne bi bil atraktivni niti za soseda, ki je tam prav tako održal. Optika je ful specificna, postane pa bolj univerzalna, ker priponujem na slikarski način. Problem je pa širi: digitalni medij je umetnost brez nosilca. To ni barvica na papir, olje na platnu, kjer je vrednost v slike, čeprav je to avto, ki se v smislu ikoničnosti ni prijet. Paše pa v tisto dobo.«

Kot cenejši, dosegliji avto iz serije Knight Rider (Vitez za volanom)?

»Taki, kot smo si ga lahko privočili. Prva elektronika pa to, haha.«

In zakaj po njem skače nekaj kakor kurent?

»Ker gre za bakovsko praznovanje. Imamo leoparda, gole ženske... Gre za erotično, joie de vivre sceno.«

Posledično torej pretepi?